

ד"ר צבי צמרת – ת.ז. 0324443/1 – קורות חיים (2018)

יליד 18 בפברואר 1945, נתניה, ישראל. נשוי + 4
 כתובת: רח' מקלף 10, בית שמש. מיקוד: 99515
 טלפון: בית – 02-9915971 פלאפון – 050-9915971
 דוא"ל: zvi_zameret@bezeqint.net

מהלך חיים:

- בוגר ביה"ס היסודי 'בארי' וביה"ס התיכון 'טשרניחובסקי' בנתניה.
- 1964-1962 שירות צבאי בנח"ל. מרכז הגרעין שיועד לקיבוץ האון.
- 1969-1964 חבר קיבוץ האון.
 עבודה בענף התמרים
 במקביל, מורה ומנהל-חינוכי של קבוצת נערות ונערים עבריינים וקשי-חינוך שהובאו לקיבוץ כדי להשלים את השכלתם היסודית ולהתחנך לחיי-עבודה.
- 1968 אוקטובר יציאה ללימודים באוניברסיטה העברית: לימוד פילוסופיה כללית וחינוך. קורסים גם בהסטוריה יהודית, בספרות עברית ובמחשבת ישראל.
 במקביל – עבודה: מרכז איזור ירושלים של תנועת 'הנוער העובד והלומד'. מנהל 'צוותא' לכל הסטודנטים חברי-הקיבוצים.
- 1969 עזיבת הקיבוץ. המשך הלימודים.
 סיום B.A. בחינוך (בהצטיינות, בתום שנתיים).
 הוראת תלמידים עולים בחוג לחינוך, האוניברסיטה העברית.
- 1971-1970 עבודה כמתרגל בקורסים לפילוסופיה של החינוך (פרופ' אהרן קליינברגר),
 דידאקטיקה (פרופ' צבי אדר) והחינוך בישראל (ד"ר חנוך רינות).
 יועץ אקדמי-חינוכי ב'מרכז לחינוך יהודי בתפוצות'.
- 1972-1971 מנהל בית הספר התיכון המקיף במדרשת שדה-בוקר.
 בית הספר כלל 20 כיתות לימוד, כ-80 מורים ואנשי צוות. פנימייה חינוכית.
 בית הספר היה בית הספר התיכון הכללי היחיד של ירוחם ושל מצפה רמון וכלל כיתות עיוניות ומקצועיות.
 במקביל: הוראה במכללה למורים במדרשת שדה-בוקר.
- 1973 חזרה לירושלים. סיום M.A. (בהצטיינות).
 נושא עבודת ה- M.A. (153 עמ'): 'הפעילות החינוכית בלח"י: בחינת קו הגבול בין חינוך ואינדוקטרינציה בקבוצה היסטורית ספציפית'. מנחה פרופ' חיים אדלר.
- 1974-1973 חזרה לעבודה כאסיסטנט ומורה בחוג לחינוך ובמרכז לחינוך יהודי בתפוצות של האוניברסיטה העברית. הוראה ב-3 קורסים.
- מאי 1974 עד מארס 1977 בעקבות מלחמת יום הכיפורים: ייזום, הקמה וניהול של מערכת המכונים לחינוך יהודי ציוני (מלי"ץ): כ-15 מכונים בכל רחבי הארץ, כ-70 אנשי צוות. אחריות על פעילות חינוכית עם כ-30,000 בני נוער בשנה.
- 1983-1977 מעבר עם המשפחה מירושלים לקריית-שמונה.
 ניהול בית הספר התיכון המקיף 'דנציגר' בקריית שמונה. 22 כיתות, כ-100 אנשי צוות. ביה"ס כלל מגמות עיוניות לבגרות ומגמות מקצועיות (אלקטרוניקה, מכניקה, מכוונאות, מחנכות-מטפלות ומזכירות).
- מאוגוסט 1983 עד 2010 מנכ"ל יד יצחק בן צבי כ-100 אנשי צוות.
 פעילות אקדמית-חינוכית ענפה.

ניהול הוצאת ספרים אקדמית שהוציאה לאור, בעשרים ושבע שנות הניהול, כשבע-מאות ספרים.
 חברות בכל הוועדות האקדמיות-חינוכיות השונות.
 ייזום של מאות פרויקטים, סמינרים, פסטיבלים ועוד בכל רחבי הארץ.
 ביניהם: מרתון ספורט בירושלים; פסטיבל התני"ך ופסטיבל השפה העברית.
 החל משלהי שנות ה-90: ייזום, תכנון ובניית בית ספר ללימודי ירושלים (אשר נחנך ב-2012).

במקביל:	1987-1988	הוראה ב'כרם', מוסד להכשרת מורים בירושלים.
	1989-1990	יציאה לשנת שבתון בירוחם. מחקר ב'מכון למורשת בן-גוריון' במדרשת שדה-בוקר
מקיץ 1989 עד 1993		עבודת דוקטוראט במכון ליהדות זמננו של האוניברסיטה העברית. הנושא: 'מערכת החינוך בימי העלייה הגדולה, 1948-1951'. מדריכה: פרופ' רחל אלבוים-דרור.
	1990	מספטמבר חזרה לניהול של יד בן צבי.
במקביל:	1992-1993	מורה בחוג לחינוך של האוניברסיטה העברית.
	1994-1999	מורה במכון שכטר ללימודי היהדות.
	1998-2000	מורה במכון הרטמן ובמכון מורשה (קורסים ל-מ.א).
	2001-2003	מורה ב'תלפיות' (פרוייקט למחוננים של צה"ל והאוניברסיטה העברית).
	2003-2004	מורה במכון שכטר למדעי היהדות (קורסים למ.א).
	2003-2008	מורה בחוג הבינתחומי ליהדות זמננו, בר-אילן. (קורסים לדוקטורנטים ולתלמידי מ"א).
	2007-2008	הוראה במכללה לביטחון לאומי (קורס מוכר למ.א).

מינואר 2010 עד פברואר 2012 יו"ר המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך בכפיפות לשר החינוך גדעון סער ולמנכ"ל ד"ר שמשון שושני.

בין התפקידים:

- * אחריות על כל תכניות הלימודים וכל מערך הבחינות בכל המגזרים ובכל הגילאים (מגני הילדים ועד לבתי המדרש למורים ולגננות)
- * אחריות על כל המפמ"רים (המפקחים המרכזיים) של כל מקצועות הלימוד
- * אחריות על ראשי המגזר הערבי, הבדואי והדרוזי
- * אחריות על "שנת השפה העברית" בכל מערכת החינוך.
- השפעות מיוחדות: קידום לימודי יהדות; שינוי לימודי האזרחות; הוראת השואה במגזר הערבי; קידום לימודי הכימיה. ועוד.

פרישה לגמלאות ממשרד החינוך

28/2/2012

שנה של התנדבות בירוחם. סיוע למערכת החינוך המקומית.

משנת הלימודים תשע"ג עד תשע"ו

הוראה במרכז האקדמי הבינתחומי בהרצליה (החוג לעמיות יהודית).

החוג כולו נסגר בתשע"ו כיוון שהתורם המרכזי ביטל את תרומתו

משנת הלימודים תשע"ג עד היום

הוראה במכללת הרצוג באלון שבות (בנים) ובמכללת הרצוג במגדל עוז (בנות)
 הוראה במרכז האקדמי למשפט וממשל 'שערי משפט' בהוד השרון
 הוראה בישיבת-הסדר בנתיבות.

פעילות ציבורית	
1970	חודשיים של הרצאות למדריכים במחנות קיץ יהודיים ברחבי ארה"ב (כל מחנות 'רמה').
1985-1974	חבר מערכת הרבעון 'פתחים' (העורך פרופ' יוסף בנטואיץ. בין חברי המערכת: אמיל פקנהיים, אליעזר ברקוביץ, אבא קובנר, אליעזר שבייד ואחרים).
2010-1975	חבר מועצת 'יד ושם'.
1976	השתתפות בסמינר מיוחד שאורגן עבור בכירים במערכת החינוך הישראלית: שישה שבועות באוניברסיטת הרווארד, בוסטון, להכרת מערכת החינוך בארה"ב.
1983-1978	יושב ראש ועדה ציבורית לשינוי פני השירות הרפואי בקריית שמונה. (בין התוצאות: הקמת חדר מיון קדמי מטעם בית החולים צפת בקריית שמונה; שינוי בנושא ההטבות של רופאי קיבוצים לעומת אלו בעירות פיתוח; הוספת כ- 30 משרות רפואיות; ועוד).
1983-1978	ייזום והקמת המפעל לאלקטרוניקה 'אלקטו-גלילי' בקריית שמונה (לצד ביה"ס התיכון). השתתפות בוועד המנהל הראשון של המפעל.
קיץ 1983	מינוי מטעם שר החינוך והתרבות מר זבולון המר לכהן כבודק של 'פרשת בחינות הבגרות בספרות עברית'. הגשת דו"ח לשר החינוך ולוועדת החינוך של הכנסת.
2010-1984	חבר בוועדות לכתובת תכנית הלימודים ולהכנת ספרי הלימוד בלימודי ארץ-ישראל לבתי ספר תיכוניים. נכתבו שבעה ספרי לימוד.
קיץ 1985	השתתפות במשלחת מטעם משרד החינוך להכרת חינוך המבוגרים בדנמרק.
1990-1985	ראש המדור לספרות עברית במועצה לתרבות ואמנות שליד משרד החינוך והתרבות.
קיץ 1987	נציג מדינת ישראל ליריד הספרים' במוסקבה (מטעם 'נתיב'). פעילות מגוונת עם מסורבי עלייה. תחילת פעילות רבת-שנים בקליטת העלייה מברית המועצות.
1992-1989	חבר בוועדה לכתובת תכנית לימודים באזרחות (יו"ר: פרופ' עמנואל גוטמן).
סתיו 1990	שליחות מטעם 'נתיב' למזרח הרחוק הסובייטי (בירוביג'אן וחבארובסק).
מ- 1990 עד 1999	חבר המועצה הציבורית של בית המדרש ליהדות מסורתית, ירושלים.
חורף 1992	מוסקבה: העברת סמינר להיסטוריונים יהודים ב'חבר העמים'.
סתיו 1994	שליחות מטעם 'נתיב' לאוניברסיטת קייב (לסדרת הרצאות).
מ- 1994 עד 2004	חבר הנהלת בית הספר לתקשורת 'מעלה'. חבר מועצת מרכז הרצוג, קיבוץ עין צורים. חבר המועצה העליונה לארכיאולוגיה.
1994-1991	חבר בוועדה לבדיקת לימודי היהדות במערכת החינוך ('ועדת שנהר') ויו"ר תת הוועדה לחטיבות הביניים. כותב טיוטת 'דו"ח שנהר'.
סתיו 1995	השתתפות בכנס על הזהות היהודית בלנינגרד.
אביב 1995	שליחות מטעם 'נתיב' לערוך סדרי פסח במולדובה.

- 1996 יו"ר "הוועדה לענייני התחבורה בשבת ברחוב בר-אילן, בירושלים כולה, ובכל רחבי הארץ" (ועדת צמרת). הוועדה הוקמה בהמלצת בית המשפט העליון. המלצות הוועדה אושרו בממשלה בנובמבר 1996.
- 1998 חבר הוועדה להענקת פרסי ישראל בתחום התרומה לחברה ולמדינה.
- 2001-1998 יו"ר ועדת החינוך של 'שותפות 2000' בבית שמש.
- 1999 מיוני ומארגן 'קבוצת ירוחם', קבוצת-אישים למעורבות-חברתית.
- ספטמבר 1999 השתתפות בפורום של חוקרים יהודיים, אשר התקיים במוסקבה. נושא הכינוס: מגמות פירוד ואחדות בחברה היהודית המודרנית.
- 2000 יוזם הקמת מועצת יח"ד (מועצה ליחסי חילוניים דתיים). ההחלטה על הקמת המועצה התקבלה בישיבת ממשלה מיום 6 באוגוסט 2000. חבר נשיאות המועצה.
- 2001 חבר הוועדה שמונתה על-ידי יו"ר המזכירות הפדגוגית של משרד-החינוך לבדיקת ספר-הלימוד בהיסטוריה 'עולם של תמורות'.
- חבר 'הפורום לאחריות לאומית' ב'מרכז רבין'. מיוזמי 'אמנת-כנרת'. חבר ועדת א.ל.ה (אזרחים למען החינוך) לבדיקת מערכת החינוך.
- חבר מליאת המזכירות הפדגוגית של משרד החינוך.
- 2002 יו"ר הוועדה שעסקה ב'חינוך לאומי וחוסן לאומי' לקראת 'כנס הרצליה', חנוכה תשס"ב.
- 2003 יו"ר ועדה מטעם מועצת יח"ד לבדיקת שאלת יום ראשון כיום חופשי ושאלת העבודה בשבת.
- יו"ר ועדה מטעם שר הקליטה להענקת 'מגן המתנדב' בקליטת העלייה.
- 2004 ועדת דברתי - חבר תת-ועדה לנושא זרמים וקהילות במערכת החינוך.
- 2008-2007 יו"ר ועדת ההיגוי לישיבה מעורבת דתית-חילונית בנצרת עילית.
- 2010-2008 חבר הנהלת מציל"ה (מחשבה ציונית יהודית ליברלית הומניסטית).
- מ-1/11/2012 חבר בוועדת השמות הממשלתית.
- חבר במועצה הציבורית למען המכינות הקדם-צבאיות.
- חבר בצוות לחשיבה אסטרטגית במשרד השר משה (בוגי) יעלון.
- חבר הנהלת המכללה החרדית בירושלים (בראשות גבי עדינה בר שלום).
- חבר בחוג יידי המכינות הקדם צבאיות (בראשות אלוף מיל. יפתח רונטל).

כתיבה ופרסומים:

1. ספרים מדעיים:

(א) ספרים שכתבתי:

- ימי כור ההיתוך, ועדת חקירה לחינוך ילדי העולים (1950), הוצאת אוניברסיטת בן גוריון וקריית שדה בוקר, 1993. 263 עמודים.

- עלי גשר צר, מערכת החינוך בשנות המדינה הראשונות הוצאת אוניברסיטת בן גוריון והמכון למורשת בן גוריון, קריית שדה בוקר, 1997. 356 עמודים.

- THE MELTING POT IN ISRAEL / מהדורה מתורגמת ומורחבת (3 פרקים נוספים)

של הספר **ימי כור ההיתוך**. STATE UNIVERSITY OF NEW YORK PRESS, 2002, 337 עמ'.

ישראל בעשור הראשון: התפתחות מערכת החינוך, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, 2003. 118 עמ'.

(ב) ספרים שערכתי (ובתוך כל אחד מהם מאמר):

צבי צמרת וחנה יבלונקה (עורכים), **העשור הראשון (תש"ח – תשי"ח)**, הוצאת יד יצחק בן-צבי, ירושלים, 1997. 373 עמודים. מאמר בקובץ: 'עשר שנות חינוך', עמ' 122-136.

- צבי צמרת וחנה יבלונקה (עורכים), **העשור השני (תשי"ח – תשכ"ז)**, הוצאת יד יצחק בן-צבי, ירושלים, 2000. 411 עמודים. מאמר בקובץ: 'זלמן ארן ומערכת החינוך בעשור השני', עמ' 61-78.

- צבי צמרת וחנה יבלונקה (עורכים), **העשור השלישי (תשכ"ח – תשל"ח)**, הוצאת יד בן-צבי, ירושלים, 2008, 471 עמודים. מאמר בקובץ: 'החינוך בעשור השלישי', עמ' 69-85.

- מרדכי בר-און וצבי צמרת (עורכים), **שני עברי הגשר, דת ומדינה בראשית דרכה של ישראל**, הוצאת יד יצחק בן-צבי, ירושלים, 2002. 451 עמודים. מאמר בקובץ: 'מדינה יהודית – כן; מדינה קלריקלית – לא, ראשי מפא"י ויחסם לדת ולדתיים', עמ' 175-245.

- צבי צמרת, אביבה חלמיש, אסתר מאיר (עורכים) – **עיירות הפיתוח בישראל**, הוצאת יד בן צבי, ירושלים 2009, 449 עמ'. מאמר בקובץ: 'החינוך בעיירות הפיתוח' עמ' 293-314.

- אביבה חלמיש וצבי צמרת (עורכים), **הקיבוץ בישראל (1910-2010)**, הוצאת יד בן צבי, ירושלים 2010, מאמר בקובץ: 'חינוך על גג האוורסט שלנו: מגדלור החינוך של התנועה הקיבוצית', עמ' 127-146.

- יחיעם ויץ וצבי צמרת (עורכים), **העשור הרביעי (תשל"ח-תשמ"ח)**, הוצאת יד בן צבי, ירושלים 2016, מאמר בקובץ: 'מערכת החינוך בעשור הרביעי', עמ' 237-250. כמו כן מאמר משותף עם יי ויץ: 'דיוקן העשור הרביעי 1977-1987', עמ' 9-23.

מאמרים מדעיים:

- 'גורדון וברנר', בתוך: **עידן 4, העלייה השנייה**, עורך מ' נאור, עמ' 84-100, ירושלים, 1984.

- ינתן אלטרמן והנגב, בתוך **עידן 6: יישוב הנגב**, העורך: מ' נאור, ירושלים, 1985.

- 'פרשת התיווך של הרוזן פולקה ברנאדוט', בתוך **עידן 10, שנה ראשונה לעצמאות**, עורך: מ' נאור, עמ' 143-156, ירושלים, 1988.

- 'ברית חשמונאים: תנועת נוער חינוכית לוחמת', **עידן 13, תנועות הנוער**, עורך: מ' נאור, ירושלים, 1989.

- וועדת פרומקין – ועדת חקירה ממשלתית בנושא חינוך ילדי העולים בשנות המדינה הראשונות, בקובץ: **עיונים בתקומת ישראל**, כרך 1, עורך פי גינוסר, המרכז למורשת בן גוריון ואוניברסיטת בן גוריון בנגב, עמ' 405-439, תשנ"א.

- 'זרם העובדים הדתי – תולדות נסיון שנכשל לבניית גשר בין חילוניים ובין דתיים', באסופה **רשפים**, לזכר שמעון רשף, עורכים: ר' שפירא וא' כשר, עמ' 121-154, אוניברסיטת ת"א, תשנ"א.

- 'חלוציות מגוייסת: עלייתו ונפילתו של השירות החלוצי לישראל (שח"ל)' **קתדרה 67** (עורכים: א' אופנהיימר, א' כהן, יי קניאל), עמ' 164-136 ניסן, תשנ"ג.

- 'בן גוריון ולבון, שתי גישות לקליטה הראוייה של העלייה הגדולה' – בקובץ **בין עולים לוותיקים**, עורכת: ד' עופר. עמ' 73-97 ירושלים תשנ"ו.

- 'אהרון דוד גורדון', **ספר העלייה השנייה, אישים**, עורך: ז' צחור, הוצאת יד בן צבי ירושלים, 1997, עמ' 121-131.

- 'בן ציון דינור: אינטלקטואל בונה מדינה', בתוך **הציונות**, כ"א, תל אביב, 1998, עמ' 321-332.

- 'בן ציון דינור בין 'ממלכתיות' ל'תנועתיות' – אתגר הריבונות, יצירה והגות בעשור הראשון למדינה. עורך מ' בר-און, הוצאת יד בן צבי, 1999, עמ' 45-61.

- 'בן גוריון בשנות המדינה הראשונות ויחסו לציונות הדתית ולחרדים'. עין טובה, דו-שיח ופולמוס בתרבות ישראל, ספר יובל למלאת עי"ן שנים לטובה אילן, עורך נ' אילן, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1999, עמ' 349-370.

- 'נסיון שנכשל: זלמן ארן והתודעה היהודית', בתוך ערכים וחינוך לערכים, חוברת ח', ערכה: מ' ברלב, הוצאת ביה"ס לחינוך של האוניברסיטה העברית, ירושלים, 1999, עמ' 345-356.

- 'THE DECISION TO SANCTION THE 'FOURTH STREAM' EDUCATIONAL NETWORK. - ABIDING CHALLENGES RESEARCH PERSPECTIVES ON JEWISH EDUCATION' בקובץ: EDUCATION בעריכת Y.RICH & M.ROSENAK, עמ' 121-143. הספר ראה אור ב- 1999 בתל-אביב ובלונדון.

- 'קליטת העולים במערכת החינוך הישראלית, 1948-1997, בתוך הקובץ יובל למערכת החינוך בישראל, בעריכת אלעד פלד. תל אביב, 1999. עמ' 769-780.

- 'חינוך מבוגרים לידיעת ארץ ישראל: הדוגמא של יד בן-צבי', בתוך הקובץ ללמוד ולבנות אומה, חינוך מבוגרים ביובל הראשון של מדינת ישראל: מבט ביקורתי, תל אביב, 2000, עמ' 237-245.

- BEN GURION THE "SHULCHAN ARUCH" AND THE "NEW SHULCHAN" בקובץ: ISRAEL STUDIES בעריכת A.TROEN (FALL 1999), עמ' 64-90.

- BAR-ILAN STREET: THE CONFLICT AND HOW TO SOLVE IT בקובץ: DEMOCRATIC CULTURE, 3 VOLUME, 2000, בעריכת Y. STERN ו-A. SAGI, עמ' 215-231. RAMAT-GAN.

- 'איך עיצבו העולים החדשים את פני החינוך בישראל בשנות המדינה הראשונות?', דברי הקונגרס העולמי השנים-עשר למדעי היהדות, חטיבה ה', החברה היהודית בת-זמננו, עורך: ר' מרגולין, עמ' 237-244, ירושלים, תשס"א.

- 'משה שרת ויחסו לדת ולדתיים בשנות המדינה הראשונות', הציונות, כ"ג, 2001, עמ' 283-295.

- 'פרשת התימנים מעמקה' (1950), אלפיים 23, עורכת ניצה דרווי-פרמן, תשס"ב, 2002, עמ' 114-141.

גירסה אנגלית של המאמר פורסמה ב: ISRAEL STUDIES NUMBER 3 (FALL 2001) P 1-25

- 'משה גליקסון ושאיפתו ליצור חינוך-אחיד בארץ ישראל'. דור לדור, כ"ג, עורך יובל דרור, הוצאת אוניברסיטת תל-אביב, תשס"ג, עמ' 123-138.

- 'בן גוריון, ה"שולחן ערוך" וה"שולחן" החדש – לשורשי המתח בין בן גוריון והיהדות הדתית' – מאה שנות ציונות הדתית, כרך שלישי, היבטים רעיוניים, עורכים: אבי שגיא ודב שוורץ, הוצאת אוניברסיטת בר אילן, רמת גן, תשס"ג, עמ' 401-420.

- 'החינוך ל"שמד רוסי"', או: מדוע בוטל זרם העובדים? עיונים בתקומת ישראל שעורכים פנחס גינוסר ואבי בראלי במכון למורשת בן-גוריון, 2003.

- 'בן ציון דינור: אינטלקטואל כאדריכל החינוכי' – מחקרים בספרות ישראל מוגשים לאברהם הולץ, עורכת: צביה בן-יוסף גינור, JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY, NEW YORK, עמ' 183-198, 2003.

- "'עלינו להפוך את שבתותינו למדורות של תרבות": עמדות ציוניות לא-אורתודוקסיות כלפי השבת', שבת: רעיון, היסטוריה, מציאות, עורך: יעקב בלידשטיין, הוצאת אוניברסיטת בן-גוריון, באר-שבע, עמ' 99-122, תשס"ד.

- 'הרחוב שהיה לסמל, הוועדה בעניין רחוב בר-אילן בירושלים'. כ-35 עמודים. מיועד בין מסורת לחידוש, מחקרים ביהדות, ציונות ומדינת ישראל, ספר זיכרון ליהושע קניאל, עורך: א' דון-יחיא, הוצאת אוניברסיטת בר אילן, רמת-גן, 2005, עמ' 547-579.
- 'מורדים וממשיכים – עיצוב השבת לפי יוסף חיים ברנר, אהרן דוד גורדון, הוגו ברגמן, אלי שביד ומאיר איילי'. עורכים י' פרידלנדר ע' שביט וא' שגיא: הישן יתחדש והחדש יתקדש, על זהות תרבות ויהדות, אסופה לזכרו של מאיר איילי, הוצאת הקיבוץ המאוחד, ספריית הילל בן-חיים, תל-אביב 2005, עמ' 347-373.
- 'זלמן ארן והפרודוקטיביזציה של בני עדות המזרח', עורכים: א' בראלי, ד' גוטוויין וט' פרילינג: חברה וכלכלה בישראל: מבט היסטורי ועכשווי, כרך א', הוצאת יד בן-צבי ומכון בן-גוריון לחקר ישראל, ירושלים וקריית שדה-בוקר 2005, עמ' 295-326.
- 'החינוך הצבאי והייעוד של השגת שלום, על-פי דוד בן-גוריון', עורך אבריאל בר-לבב: שלום ומלחמה בתרבות היהודית, הוצאת מרכז שזר ואוניברסיטת חיפה, ירושלים וחיפה, 2006, עמ' 313-348.
- 'אחד-העם ועיצוב החינוך בישראל', עיונים בתקומת ישראל 16, דצמבר 2006, עמ' 171-193.
- 'למען אירופה נהיה שם חלק מן החומה הבצורה נגד אסיה, אנו עשויים לספק את תפקיד חלוץ-התרבות נגד הברבריות': מה היה הרצל אומר על החינוך והתרבות במדינת ישראל של היום ועל החזון החינוכי של היום? בתוך: הרצל אז והיום: 'מדינת היהודים' במדינת היהודים, עורכים: אבי שגיא וידידה צ' שטרן, ירושלים ורמת-גן, 2008, עמ' 271-289.
- 'ברדיצ'בסקי, ברנר גורדון והשבת', מסביב לנקודה, מחקרים חדשים על מ"י ברדיצ'בסקי, י"ח ברנר וא"ד גורדון, עורכים: אבנר הולצמן, גדעון כ"ץ, שלום רצבי, הוצאת אוניברסיטת בן גוריון, קריית שדה-בוקר, 2008, עמ' 451-468.
- 'בין פלשתינוצנטריות ליודוצנטריות: בן-ציון דינבורג (דינור) ושואת יהודי אירופה, 1933 עד 1948', שואה ממרחק תבוא, עורכת: דינה פורת, ירושלים 2009, עמ' 263-295.
- 'ליבה ישראלית': מימי החינוך הממלכתי ועד להצעה להקים 'מינהלי חינוך אזוריים' בדו"ח דברתי - היהודים בהווה: כינוס ופיזור, בהוקרה ליוסף גורני, עורכים: אליעזר בן-רפאל, אבי בראלי, מאיר חזן, עופר שיף, ירושלים 2009, עמ' 156-181.
- 'אפלפלד בין צ'רנוביץ לירושלים', בתוך הקובץ '24 קריאות בכתבי אהרן אפלפלד, בעריכת אבידב ליפסקר ואבי שגיא, ירושלים 2011, עמ' 17-29.
- 'שלמה ודוד – שני חולמים, לוחמים ובונים: הרב הראשי לצה"ל שלמה גורן וראש הממשלה דוד בן-גוריון', בתוך: אבי רט (עורך), הרב שלמה גורן, בעוז ותעצומות, אוטוביוגרפיה, תל אביב 2013, עמ' 339-361.
- 'הרוזן ברנדוט: מבט נוסף על פרשת התיווך', בתוך הקובץ: סלע המחלוקת, עיונים בחקר ההיסטוריוגרפיה של מלחמת העצמאות, עלי זית וחרב, כרך טו', עורך: ניר מן, ירושלים 2015, עמ' 187-224.

4. ספרים לא-מדעיים

- ספרון על לח"י (68 עמודים) – לוחמי חרות ישראל, הוצאת משרד החינוך והתרבות ירושלים, 1978.
- הספרון ראה אור גם באנגלית: TZVI TZAMERET – LOHAMEI HERUT ISRAEL
- FIFTY YEARS OF EDUCATION IN ISRAEL (16 עמ'), הוצאת משרד-החוץ, ירושלים 1998.
- החוברת תורגמה גם לצרפתית, לאיטלקית, לגרמנית ולספרדית.

- **עין לעציון, יישובים, דמויות ואירועים בגוש עציון**, עורכים: מרדכי נאור וצבי צמרת, הוצאת ספריית יהודה דקל, מועצה לשימור אתרי מורשת ישראל, מקווה ישראל, 2016

- כמו כן: ספר על שנות הפעילות בקריית שמונה (כ- 200 עמודים) – התקבל לדפוס בהוצאת 'כתרי', סידרת 'תעודת זהות'. בגלל חילופי עורכים, בסופו של דבר לא יצא לאור.

מאמרים לא-מדעיים:

- מאמרים בספרים אחדים וביניהם:

- ש' סטמפלר (עורך), **אנשים ומדינה, החברה הישראלית**, המאמר: 'החינוך היהודי: מציאות ובעיותיה במסגרת הממלכתית הכללית', עמ' 307-315, תל אביב, 1989.

- מ' נאור (עורך), **לקסיקון ההגנה**, תל אביב, 1991, שורה של ערכים על לח"י.

- ז' ענר (עורך), **משפחות בישראל, סיפורן של חמישים משפחות בתולדות היישוב**, המאמר: 'משפחות בן צבי – נשיאה השני של ישראל', עמ' 57-64, תל אביב, 1990.

- **SHVUT**, בטאון לענייני יהודי רוסיה והיסטוריה יהודית במזרח אירופה, מס' (24), 8, הוצאת אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת בן-גוריון, **PASSOVER AMONG JEWS IN MOLDOVA AND UKRAAIN**, 1999, עמ' 226-242.

- ש' רוז (עורך), **קובץ הציונות הדתית, מוקדש לזכרו של הרב ד"ר שלמה יוסף בורג ז"ל**, המאמר: 'בית הכנסת בחברה הישראלית העכשווית', ירושלים, 2000, עמ' 776-780.

○ **EDUCATION FOR DEMOCRACY AT THE START OF THE TWENTY-FIRST CENTURY-** חוברת בהוצאת משרד-החוץ, ירושלים, 2001.

- ש' רוז (עורך), **קובץ הציונות הדתית, במלאת מאה שנה ליסוד 'המזרחי'**, המאמר: 'אמינותה של ועדת פרומקין (1950)', ירושלים, 2002, עמ' 146-159.

- ח' קאופמן וחי' חריף (עורכים), **תרבות הגוף והספורט בישראל במאה העשרים**, 'המכביות: משחקים אולימפיים של העם היהודי', עמ' 113-126, ירושלים, 2002, עמ' 113-126.

- ש' רוז (עורך), **מאה שנות חינוך ציוני דתי**, המאמר: 'השאיפה ליצור חינוך אחיד לדתיים ולחילוניים בימי המנדט הבריטי', עמ' 421-442, ירושלים, 2006.

- מאמר בספר לכבוד חיים ישראלי, **האם בן גוריון היה מיליטריסט?**, פורסם בראשית 2009.

- עשרות מאמרים בעיתונים וברבעונים. בין היתר, ב'שדמות', ב'פתחים', ב'כיוונים חדשים', ב'דימוי', ב'גשר', ב'עיתון 77', ב'הד החינוך', ב'עמודים', ב'ארץ אחרת', ב'האומה', ב'עת-מול' ועוד.

פרסים ותעודות הוקרה:

- סיוון תשנ"ד (יוני 1995), **פרס אבי-חי בישראל** לשנת תשנ"ה, על "תרומתו החינוכית החברתית והתרבותית הייחודית רבת השנים להתקרבות בין יהודים ברוח ערכי המסורת, להעמקת החינוך היהודי-ציוני ולחלוציות בשדה החינוך היהודי בערי השדה".
ועדת הבחירה: ד"ר כי יוגב (יו"ר), הרב י' אשכנזי, פרופ' י' באואר, השופט ד' ברטוב, פרופ' ד' וייס, פרופ' ח' לצרוס-יפה, מר ג' מלצר, גבי ר' פירסטנברג, מר ו' שם-טוב.
הפרס הוענק בכנסת על ידי יו"ר הכנסת שבח וייס וראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט.

- ניסן תשנ"ח (אפריל 1998) – **תעודת הוקרה של אירגון 'ביחד'** לשנת תשנ"ח, על "היותו דמות מופת לערכיות בחברה הישראלית להבנה, להידברות ולאמונה 'בביחד'. על היותו ראש וראשון לעוסקים בדאגה בבעיות המשסעות את החברה הישראלית. על מפעליו המבורכים בתחום החינוכי, הציבורי והאקדמי. על התמדתו בעשייה החינוכית לטיפוח ההתקרבות לערכי היהדות והדימוקרטיה". ועדת השופטים: ד"ר י' הדני (יו"ר) ד"ר ד' רוני, גבי עז הרצברג. תעודת ההוקרה הוענקה על ידי ראש הממשלה בנימין נתניהו, בחתימתו ובחתימת שר החינוך והתרבות יצחק לוי.

- ניסן תשנ"ט (אפריל 1999) **פרס איבלוב לזכרו של יהודה אמיר**, מטעם המכון לקידום האינטגרציה החברתית במערכת החינוך, אוניברסיטת בר-אילן, "על עבודה בתחום החינוך בישראל ועל הספר 'עלי גשר צר'".
ועדת השופטים: פרופ' ר' בן ארי (יו"ר), גב' ח' אמיר, פרופ' י' ריץ, פרופ' י' שורצולד.
- תשרי תשס"ט (אוקטובר 2008), **פרס דוד בן-גוריון לשנת תשס"ט**, 'על פעולות רבות ערך כחלוץ ביוזמות חינוכיות וניהולן כחוקר, מורה ואיש ציבור; על שילוב מופלא של חינוך ואהבת הארץ, הקשר עם קהילות ישראל בתפוצות המשתקפים בדרכו ובמעשיו – במ תרם להגשמת חזון בן-גוריון והפיכתו למעשה'.
ועדת השופטים: פרופ' אבישי ברוורמן (יו"ר), פרופ' גבריאלה שלו, אלוף מיל. משה נתיב.
- א' ניסן תש"ע (ראש השנה למלכים), יום הזיכרון השנתי לנשיאים ולראשי ממשלה שהלכו לעולמם): **תעודת הוקרה מידי נשיא המדינה וראש הממשלה לשנת תש"ע החליטה על הענקת תעודת הוקרה מיוחדת על כך שד"ר צמרת תרם תרומה יוצאת דופן להפיכת 'יד בן צבי' למוסד מרכזי של מחקר, הגות ותרבות ובכך תרם תרומה ייחודית להנחלת פועלו ומורשתו של הנשיא יצחק בן-צבי**. בהחלטת הוועדה נאמר, בין השאר: "אין לתאר את חקר ארץ ישראל ויישובה ואת חקר קהילות ישראל במזרח בלי תרומתה של 'יד בן צבי' על מפעליה – הוצאת הספרים; כתבי העת 'קתדרה', 'פעמים' ו'עת-מול'; התיעוד, הספרייה, ימי העיון, הסיורים המדעיים, שיתוף הפעולה עם האוניברסיטאות והנחלת הידע הרחב בקורסים השונים. על כל אלה ניצח ד"ר צבי צמרת. את חלקם יזם ועיצב ועל כולם בית הספר ללימודי ירושלים הנבנה והולך בימים אלה".
- כח' אייר תשע"ג, **פרס מוסקוביץ לצינות** "לאזרחים המגלמים במעשיהם את הציונות המודרנית כיום ואת האתגרים המורכבים הניצבים בפניה בתחומי חינוך, מחקר, התיישבות, תרבות, ביטחון ובתחומים נוספים". ועדת השופטים כללה, בין היתר, את אביגדור קהלני (יו"ר), פרופ' ישראל אומן, יורם אטינגר, משה ארנס ועוד.